

Четвъртък, 8 октомври 2009 г.

Въздействие на глобалната икономическа криза върху развиващите се страни

P7_TA(2009)0029

Резолюция на Европейския парламент от 8 октомври 2009 г. относно въздействието на глобалната финансова и икономическа криза върху развиващите се страни и върху сътрудничеството за развитие

(2010/С 230 Е/02)

Европейският парламент,

- като взе предвид срещата на високо равнище на Г-20 в Лондон на 2 април 2009 г. и нейната декларация относно Глобалния план за възстановяване и реформа,
- като взе предвид Декларацията на хилядолетието на ООН от 8 септември 2000 г., която поставя Целите на хилядолетието за развитие (ЦХР) като критерии, съвместно определени от международната общност, наред с другото - за премахване на бедността и глада,
- като взе предвид доклада на Световната банка и Международния валутен фонд (МВФ), озаглавен „Световен мониторингов доклад за 2009 г.: извънредно положение по отношение на развитието“, публикуван през април 2009 г.,
- като взе предвид доклада на Световната банка, озаглавен „Финансиране за глобално развитие: очертаване на пътя към глобално възстановяване 2009 г.“, публикуван през юни 2009 г.,
- като взе предвид Конференцията на ООН за световната финансова и икономическа криза и нейното въздействие върху развитието, както и потвърждаването на резултатите на конференцията от Общото събрание на ООН с Резолюция 63/303 от 9 юли 2009 г. ,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 8 април 2009 г., озаглавено „Подкрепа за развиващите се страни за преодоляване на кризата“ (СОМ(2009)0160),
- като взе предвид заключенията от заседанието на Съвета по общи въпроси и външни отношения от 18 и 19 май 2009 г. относно подкрепата за развиващите се страни за преодоляване на кризата,
- като взе предвид своята резолюция от 14 март 2006 г. относно стратегическия преглед на Международния валутен фонд ⁽¹⁾,
- като взе предвид изследването от проф. Ngaire Woods относно международния отговор на глобалната криза и реформата на глобалната структура за финанси и помощи ⁽²⁾,
- като взе предвид конференцията относно новаторското финансиране, проведена в Париж на 28 и 29 май 2009 г., и международната конференция относно финансиране на развитието, проведена в Доха през периода 28 ноември – 2 декември 2008 г.,
- като взе предвид доклада от 17 март 2009 г. на създадената с цел мониторинг на кризата комисия на министрите на финансите и управителите на централните банки на държавите от Африка, озаглавен „Въздействието на кризата върху африканските икономики - поддръжане на растежа и намаляване на бедността“,
- като взе предвид въпроса от 3 септември 2009 г. до Комисията относно въздействието на глобалната финансова и икономическа криза върху развиващите се страни и върху сътрудничеството за развитие (О-0088/2009 – В7-0209/2009),

⁽¹⁾ ОВ С 291 Е, 30.11.2006 г., стр. 118.

⁽²⁾ Изследване, поръчано от тематичен отдел към Генералната дирекция на ЕП по външни политики; предстои публикуването му.

Четвъртък, 8 октомври 2009 г.

— като взе предвид член 115, параграф 5 и член 110, параграф 2 от своя правилник,

1. Подчертава, че развиващите се страни не са причинили глобалната финансова и икономическа криза, но са диспропорционално засегнати от нея, като се сблъскват с драматично забавяне на растежа и заетостта, отрицателно въздействие върху търговския и платежния баланс, рязко намаляване на нетния приток на частни капитали и преки чуждестранни инвестиции, намален достъп до кредитиране и търговско финансиране, спадащи парични преводи отвън, резки промени и нестабилност във валутните курсове, срив на резервите, увеличена нестабилност и спад в цените на основните стоки, както и намалени приходи от туризъм;
2. Подкрепя становището на Ван Ки-моон, генерален секретар на ООН, че глобалната финансова криза е причинила извънредно положение по отношение на развитието, като подкопава, а в някои случаи унищожава, постигнатия с много труд напредък по отношение на намаляване на бедността, глада, майчината и детската смъртност, както и по отношение на основното образование, равенството между половете и достъпа до чиста вода и добри хигиенни условия, като по този начин застрашава постигането на ЦХР, в частност тези в областта на здравеопазването;
3. Отбелязва с голяма загриженост, че кризата, която последва толкова скоро след кризите с цените на хранителните продукти и горивата, вече причинява големи поражения в човешки план и има съкрушителни последици за уязвимите хора в най-бедните страни, като се очаква безработните да се увеличат с 23 милиона души, до 90 милиона души допълнително да изпадат в крайна бедност само през 2009 г., животоспасяващото лекарствено лечение на 1,7 милиона ХИВ-позитивни лица да бъде изложено на риск, а детската смъртност да се увеличава със средно между 200 000 и 400 000 случаи годишно между 2009 и 2015 г., която е целевата година в рамките на ЦХР за развиващите се страни;
4. Подчертава, че много развиващи се страни установяват, че всички техни източници на финансиране за развитие са засегнати от кризата и те няма да могат да запазят трудно извоюваните икономически постижения без значителна външна подкрепа;
5. Призовава ЕС да предприеме действия за премахване на злоупотребите с данъчните убежища, укриването на данъци и незаконното изтичане на капитал от развиващи се страни; следователно призовава за ново обвързващо глобално финансово споразумение, което да принуди транснационалните корпорации автоматично да разкриват натрупаните печалби и платените данъци по отделни държави, за да се гарантира прозрачност на всички техни плащания във всяка развиваща се страна, където те извършват дейност;
6. Отбелязва признаването от участниците в Г-20 на тяхната „колективна отговорност за намаляване на социалното въздействие на кризата за свеждане до минимум на дълготрайните вреди за глобалния потенциал“, потвърждаването от тяхна страна на обещаната до момента помощ и обещанията за нови средства, включително 50 млрд. щатски долара за подкрепа на социалната закрила, насърчаване на търговията и запазване на развитието в страните с ниски доходи, значително увеличение на кризисната подкрепа в развиващите се страни и повече средства за социална закрила за най-бедните страни;
7. Приветства решението, взето от ръководителите на страните от Г-8 по време на срещата на високо равнище през юли 2009 г. в L'Aquila (Италия), за отпускане на 20 млрд. щатски долара за развитие на селските райони и продоволствена сигурност;
8. Изразява опасения, че обещаните финансови средства не са достатъчни, не са съсредоточени върху най-бедните страни и групи от населението и не се предоставят по достатъчно бърз и гъвкав начин, за да донесат подобренията, от които развиващите се страни се нуждаят;
9. Подкрепя искането на ръководителите на страните от Г-8 за извършване на международен преглед на политиките по отношение на ЦХР през 2010 г.;
10. Отбелязва увеличението на средствата, предоставяни на МВФ и други международни финансови институции; приветства неотдавнашните реформи в МВФ, които включват засилване на ролята на страните с нововъзникващи пазари;
11. Изразява сериозна загриженост от факта, че към юли 2009 г. 82 % от средствата по новоотпуснатите от МВФ заеми са отишли в европейски държави, а само 1,6 % са отишли в държави от Африка, което показва, че има вероятност повечето налични ресурси да бъдат отпуснати на високодоходни нововъзникващи пазари и страни със средни доходи, които е вероятно да могат да изплатят получените заеми; подчертава, че смущаването на процесите на развитие има по-разрушителни и трайни последици за най-слабо развитите страни в средносрочен план от тези, които най-развитите страни понасят в рамките на ограничен период на криза;

Четвъртък, 8 октомври 2009 г.

12. Призовава за бързо използване на допълнителните 6 млрд. щатски долара, получени от продажбата на златните резерви на МВФ и предназначени за гъвкаво финансиране и финансиране при благоприятни условия за най-бедните страни; отбелязва с голяма загриженост предвижданията на МВФ, че може да обезпечи само около 2 % от (брунтите) потребности от външно финансиране на страните с ниски доходи, което подчертава необходимостта други институции и донори да предоставят допълнителни средства при благоприятни условия и допълнителни безвъзмездни средства;
13. Изразява съжаление, че въпреки че един ефективен отговор на кризата би изисквал ново и голямо инжектиране на средства и въпреки обещанията на Г-20 да „предоставят средства за социална закрила в най-бедните страни, включително чрез инвестиране в дългосрочна продоволствена сигурност и чрез доброволни двустранни вноски към Рамката за уязвимостта на Световната банка, включително Кризисния инфраструктурен инструмент и Фонда за бързо социално реагиране“, Световната банка беше оставена да действа в отговор на кризата предимно чрез собствените си налични ресурси и инструменти;
14. Счита, че основният приоритет следва да бъде просто да се подкрепят политиките, които намаляват бедността и същевременно осигуряват максимална разходна ефективност на парите на данъкоплатците, с признаване на абсолютното човешко достойнство на всеки човек в развиващия се свят;
15. Счита, че честната и взаимноизгодна търговия е крайъгълният камък за стабилността на международните финансови пазари; отбелязва, че ЕС трябва да даде своя принос, като намали нарушаващите търговията субсидии и търговските бариери, които причиняват толкова вреди на икономиките на развиващите се страни;
16. Отбелязва вредата, която „изтичането на мозъци“ причинява върху капиталовата структура на всяка икономика; отбелязва още, че това представлява сериозен и постоянен проблем в много части на света, тъй като най-способните и интелигентни хора, които развиващите се страни трудно могат да си позволят да загубят, заминават за чужбина; поради това призовава за предприемане на действия за насърчаване на циркулярната миграция;
17. Отбелязва с голяма загриженост, че това е довело до невъзможност от страна на Световната банка да откликва на определен брой държави, които са станали особено уязвими вследствие на кризата, но не покриват критериите за допустимост на Международната банка за възстановяване и развитие (МВБР) и на Международната асоциация за развитие (IDA) или не отговарят на моделите за отпускане на средства, които изискват кредитоспособност на получателя и история на „добри резултати“; счита, че това несъвпадение във финансирането показва основни проблеми в управлението на Световната банка, което намалява до минимум рисковете за институцията и за тези нейни членки, които не вземат кредити, за сметка на нуждаещите се развиващи се страни-членки;
18. Подчертава, че неспособността на институциите от „Бретън Уудс“ да отговорят на потребностите на държавите с ниски доходи във връзка със справянето с кризата се дължи преди всичко на неспособността да бъдат проведени отдавна закъснели реформи в управлението на тези институции, които целят да увеличат тяхната значимост, легитимност и ефективност и тяхната чувствителност и отзивчивост към развиващите се страни; призовава такива реформи да бъдат извършени спешно;
19. Отправя искане към ЕС и неговите държави-членки да поемат своята отговорност като основни международни фактори и да работят за бързо извършване на необходимите реформи на институциите от „Бретън Уудс“, като междуременно запълнят сериозните пропуски в антикризисните действия на Г-20, МВФ и Световната банка чрез бързо предоставяне на помощ на развиващите се страни и гарантиране на бързо изплащане на средствата към страни, чиито инвестиции за постигане на ЦХР сега са заплашени поради едно външно сътресение, а именно финансовата криза, която е изцяло извън обсега на тяхното планиране и контрол; при това ЕС и държавите-членки следва да спазват постоянно възможно най-високите стандарти на отчетност и ефективност на помощта, що се отнася до използването на публични средства от получателите;
20. Изразява сериозна загриженост относно факта, че помощта от някои държави-членки на ЕС намалява реално през 2008 г.; призовава държавите-членки на ЕС да изпълнят спешно своите ангажименти по отношение на официалната помощ за развитие (ОПР) в срок до 2010 г., като вземат предвид факта, че повечето развиващи се страни бяха тежко засегнати от последиците от световната финансова криза;
21. Приветства плановете на ЕС да изтегли по-рано изплащането на 8,8 млрд. евро помощи за развитие, бюджетна подкрепа и селскостопанско финансиране за непосредствено действие, както и предложените 500 млн. евро за подкрепа на социалните разходи в развиващите се страни чрез *ad hoc* механизма за защита срещу уязвимостта (FLEX) за страните от Африка, Карибския и Тихоокеанския басейн (АКТБ); препоръчва да се съсредоточи бюджетна подкрепа в сферите на здравеопазването, достойните условия на труд, образованието,

Четвъртък, 8 октомври 2009 г.

социалните услуги и екологосъобразния растеж под формата на секторна бюджетна подкрепа; настоятелно призовава ЕС и държавите-членки да изпълнят своите финансови ангажменти, посочени в Плана за действие на ЕС относно ЦХР; признава принципа на ангажираност, като подчертава ролята на развиващите се страни в определянето на техните собствени политики, стратегии и програми за развитие, както и взаимната отчетност на ЕС и неговите партньори, за постигането на резултати в развитието;

22. Обръща внимание също така на неколкото пъти призови на Парламента Европейският фонд за развитие (ЕФР) да бъде включен в бюджета на Общността с цел да се гарантира демократичният контрол върху неговото използване;

23. Въпреки това изразява съжаление, че с изключение на 100 млн. евро за доверителния фонд за инфраструктура ЕС-Африка, всички други разходи идват от предварително поети ангажменти, и призовава за по-голямо допълнително финансиране; изразява загриженост относно въпроса как Комисията ще запълни недостига във финансирането, който ще възникне през следващите години в резултат на изтеглянето по-рано на бюджетната подкрепа към настоящия момент;

24. Подчертава, че размерът на ОПР не е достатъчен за неотложно посрещане, както се налага от мащаба на кризата, на неимоверно нарасналите потребности в развиващите се страни, и призовава Комисията и държавите-членки да спазват своите международни ангажменти и да продължават да допринасят за постигането на ЦХР; призовава Комисията да даде спешно нови предложения за новаторски механизми на финансиране;

25. Подчертава необходимостта от по-голяма съгласуваност между политиките на ЕС в областта на търговията, бюджета, борбата с изменението на климата и развитието;

26. Следователно препоръчва споразуменията за икономическо партньорство (СИП) да бъдат използвани като средство за удовлетворяване на потребностите, свързани с развитието, като се предоставя търговско предимство на държавите от АКТЬ и се насърчава постигането на ЦХР, като същевременно се позволява на държавите от АКТЬ да изключат чувствителните продукти и сектори, като например инвестиции и услуги, от процеса на преговори;

27. По тази причина припомня, че СИП трябва да служат като средство за насърчаване на регионалната интеграция и стимулиране на икономиките на държавите от АКТЬ, както и че обещанията за финансиране трябва да бъдат изпълнявани;

28. Подчертава, че Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) трябва да участва далеч по-активно и прозрачно като лидер в разработването на нови механизми за финансиране;

29. Настоятелно призовава Комисията да вземе водеща роля в бързото укрепване на тези механизми, включително микро- и мезокредитите, по-конкретно с цел да се осигури достъп до финансиране на уязвими групи като жените и земеделските стопани;

30. Призовава ЕС да гарантира, че се приемат подходящи глобални регулаторни мерки, за да не се стига до по-нататъшна финансова криза;

31. Призовава държавите-членки да спазват и изпълняват своите ангажменти по отношение на ОПР;

32. Подчертава значението, от гледна точка на развитието, на съгласуваността на политиките в области като икономика, търговия, околна среда и селско стопанство, за предотвратяването на вероятността световната финансова и икономическа криза да има още по-сериозни последици в развиващите се страни;

33. Възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, Комисията, държавите-членки, организациите на ООН, МВФ и Световната банка, управителите на МВФ и Световната банка от държавите-членки на ЕС, както и на държавите от Г-20.